

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi B. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VI ACa 915/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 1 października 2025 r.

oddala skargę.

D.Z.

Grzegorz Pastuszko Paweł Czubik Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Pismem z 21 lipca 2025 r. B. K. (dalej: „Skarżący”) złożył skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI ACa 915/24, wnosząc o: 1. stwierdzenie, że w tymże postępowaniu w sprawie z powództwa K. K. przeciwko Skarżącemu o rozwód nastąpiła przewlekłość postępowania; 2. wydanie Sądowi rozpoznającemu wskazaną sprawę zlecenia niezwłocznego rozpoznania apelacji złożonej przez Skarżącego; 3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 10 000 zł; 4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz Skarżącego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że ww. sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 26 lutego 2024 r. i do dnia złożenia skargi nie został w sprawie wyznaczony żaden termin rozprawy. Już sam łączny czas trwania niniejszego postępowania wskazuje na fakt, iż w niniejszym postępowaniu doszło do przewlekłości postępowania. Nie można również pominąć, że przedłużające się postępowanie wpływa negatywnie na sytuację osobistą i majątkową Skarżącego, tym bardziej, że jego apelacja dotyczyła winy w rozkładzie pożycia małżonków, miejsca zamieszkania dziecka, kontaktów oraz alimentów.

W piśmie z 8 września 2025 r., które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wniesiono o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy

dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikulski*, J. *Szzechowicz*, Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie (s. 2 pisma z 8 września 2025 r.) i co znajduje potwierdzenie w analizie akt: sprawa została zainicjowana pozwem, który wpłynął do Sądu Okręgowego w Warszawie 17 października 2022 r. Wyrok I instancji został wydany 29 września 2023 r., a akta

sprawy wraz z apelacją Skarżącego wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 26 lutego 2024 r. i w tym samym dniu dokonano losowania referenta w sprawie. W dniu 6 marca 2024 r. wpisano sprawę do repertorium ACa, zawiadomiono strony o składzie rozpoznającym sprawę oraz zwrócono się do I Wydziału Cywilnego o nadesłanie akt I ACz 527/23 i I ACz 528/23, które to akta wpłynęły 15 marca 2024 r. W dniu 9 kwietnia 2024 r. wpisano do repertorium ACz zażalenia na postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 listopada 2022 r. i 17 stycznia 2023 r. (objęte pierwotnie sygnaturami akt I ACz 527/23 i I ACz 528/23). Bieg zażaleniom nadano zarządzeniami z 18 października 2024 r., a 15 listopada 2024 r. rozpoznano zażalenia. Następnie, 23 stycznia 2025 r. do akt wpłynęło pismo pełnomocnika Skarżącego zawierające wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy, w odpowiedzi na które sędzia referent pismem z 3 kwietnia 2025 r. poinformowała Skarżącego, że sprawa zostanie skierowana na rozprawę zgodnie z kolejnością wpływu do Sądu Apelacyjnego. W dniu 7 sierpnia 2025 r. nadano bieg apelacji i zarządzono doręczenie odpisu apelacji Skarżącego pełnomocnikowi powódki. Zarządzeniem z 11 sierpnia 2025 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 15 października 2025 r.

Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (26 lutego 2024 r.) do dnia dzisiejszego upłynęło półtora roku. Trzeba jednak z całą mocą podkreślić, że Sąd Apelacyjny wykazuje się w postępowaniu aktywnością. Zakończono już postępowania zażaleniowe, lojalnie informowano pełnomocnika Skarżącego o oczekiwaniu sprawy na skierowanie na rozprawę. Co najważniejsze – sprawa została skierowana już na rozprawę, która ma się odbyć 15 października 2025 r. Całokształt okoliczności sprawy przesądza o braku beczynności Sądu Apelacyjnego i skutkuje oddaleniem skargi wraz z wszystkimi jej wnioskami szczegółowymi.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[r.g.]

Grzegorz Pastuszko Paweł Czubik Maria Szczepaniec